

Lapin sairaanhoitopiirin päihdepalveluiden takaisinsiirto Rovaniemen kaupungin järjestämisvastuulle

-

valmisteluvaiheen selvitys ja toimeenpanon suunnitelma

Mirja Kangas, Rovaniemen kaupunki

Paula Reponen, Rovaniemen kaupunki

Hanna Heikkilä, Lapin sairaanhoitopiiri

Johanna Erholtz, Lapin sairaanhoitopiiri

Antti Alaräisänen, Lapin sairaanhoitopiiri

Kaisa-Maria Rantajärvi, Rovaniemen kaupunki

Sisällys

JOHDANTO	1
1. LAPIN SAIRAANHOITOPUOLIN PÄIHDEPALVELUIDEN NYKYTILAN KUVAUS	3
1.1 Järjestettävien palveluiden sisällöt	3
1.2 Asiakasmäärät	7
1.3 Talous	9
1.4 Henkilöstö	11
2. MITÄ SIIRROLLA TAVOITELLAAN	11
3. TAKAISINOTON TOTEUTTAMINEN	13
4. TAKAISINOTON TOIMEENPANO	13
5. LIITTEET	14
5.1 Valmistelun ja toimeenpanon suunnitelma	14
5.2 Valmisteluun osallistuneet asiantuntijat	16
5.3 Sopimusluonnos	17

JOHDANTO

Rovaniemen kaupunki on siirtänyt 31.1.2017 allekirjoitetulla sopimuksella järjestämänsä erityistason mielenterveys- ja päihdepalvelut Lapin sairaanhoitopiirin kuntayhtymän tuotettavaksi 1.2.2017 alkaen. Sopimuksen mukaan sosiaalihuolloksi luettavien päihdepalvelujen- ja toimenpiteiden osalta järjestämisvastuun kantaa kunta, ja sairaanhoitopiiri tuottaa palveluja kunnan kanssa sovittavasti. Erityistason mielenterveys- ja päihdepalveluilla sopimuksessa on tarkoitettu Rovaniemen mielenterveys- ja päihdepalvelut yksikön tiimien, nuorten mielenterveyspalvelujen (Nuppi) ja A-klinikan palveluja. Kaupungin tehtäväksi jäi sosiaalihuoltolain mukaiset mielenterveys- ja päihdekuntoutujien kuntouttavat asumispalvelut. Asumispalvelut sisältävät tuettua asumista, ryhmäkotiasumista, palveluasumista, tehostettua palveluasumista ja kuntouttavaa jaksohoitoa.

Järjestämisvastuu erityistason mielenterveys- ja päihdepalveluista on siirtynyt sopimuksella sairaanhoitopiirille. Järjestämisvastuun siirtämisellä on ollut tarkoitus mahdollistaa palvelujen yhtenäistäminen ja palveluiden muotoilu tarkoituksenmukaiseksi kokonaisuudeksi mahdollistamaan potilaiden ja asiakkaiden sujuvat palveluketjut.

Rovaniemen kaupungin perusturvalautakunta on päättänyt kokouksessaan 27.5.2020 § 69 käynnistää Lapin sairaanhoitopiirin kuntayhtymän järjestämisvastuulle 1.2.2017 siirrettyjen **päihdehuollon erityistason palvelujen** takaisin siirtoon liittyvän valmistelutyön. Valmistelutyötä takaisin siirron ja päihdepalveluiden uudelleen organisoinnin osalta on nimetty johtamaan perhe- ja sosiaalipalveluiden palvelualuepäällikkö Mirja Kangas ja hallintoylilääkäri Paula Reponen. Perusturvalautakunnan päätöksen mukaisesti toimielimelle on tuotava esitys siirrettävästä toiminnasta, toiminnan toteutuksesta sekä siirtosopimuksesta marraskuun 2020 loppuun mennessä sekä esitys Rovaniemen kaupungin päihdehuollon kokonaisuudesta päätettäväksi joulukuun 2020 loppuun mennessä.

Lapin sairaanhoitopiirin kuntayhtymän hallituksen kokouksessa 9.6.2020 on hyväksytty, että Rovaniemen kaupungin ja Lapin sairaanhoitopiirin kuntayhtymän 1.2.2017 solmimalla sopimuksella sairaanhoitopiirin järjestämisvastuulle siirrettyjen erityistason päihdepalvelujen järjestämisvastuun takaisin siirtoa kaupungille koskeva valmistelutyö käynnistetään. Mielenterveys- ja päihdepalvelujen tulosaluejohtajan tehtäväksi on annettu nimetä sairaanhoitopiirin asiantuntijat valmistelutyöhön. Yhtymähallitus on edellyttänyt, että valmistelutyön etenemisestä raportoidaan yhtymähallitukselle, esitys siirrettävästä toiminnasta, toiminnan toteutuksesta sekä siirtosopimuksesta tuodaan yhtymähallituksen erikseen päätettäväksi perusturvalautakunnan päätöksen jälkeen. Päätöksessä on todettu myös, että järjestämisvastuun mahdollinen takaisin siirto aiheuttaa vuoden 2021 talousarvion muutoksia, joista joudutaan tekemään päätöksiä talousarvion hyväksymisen jälkeen.

Valmistelutyöhön on nimetty Lapin sairaanhoitopiiristä päihdepalveluiden tulosyksikköjohtaja Hanna Heikkilä 50% työpanoksella ajalle 1.6.-31.12.2020 ja

Rovaniemen kaupungilta lastensuojelun palveluesimies Kaisa-Maria Rantajärvi 80% työpanoksella ajalle 1.9.-31.12.2020.

Valmistelutyön tueksi on koottu monialainen työryhmä Rovaniemen kaupungin ja Lapin sairaanhoitopiirin asiantuntijoista, jonka koollekutsuja toimivat palvelualuepäällikkö Mirja Kangas ja hallintoylilääkäri Paula Reponen. Työryhmän työn etenemisen seuraamiseksi on laadittu suunnitelma, jota seurataan kahden viikon välein käytävissä kokouksissa.

Päihdepalveluiden takaisinottoa koskeva ensimmäisen vaiheen suunnitelma laaditaan 23.9.2020 Lapin sairaanhoitopiirin kuntayhtymän hallitukseen ja Rovaniemen kaupungin perusturvalautakunnan kokoukseen 30.9.2020. Suunnitelmassa kuvataan Lapin sairaanhoitopiirin päihdepalveluiden nykytila: palvelut, palvelujen sisällöt, toiminnan volyymit, henkilöstö, talous/kustannukset ja toimitilat. Sairaanhoitopiirin toiminnasta eritellään se osuus, joka on siirtymässä takaisin Rovaniemen kaupungille. Takaisinottoa koskeva sopimusluonnos laaditaan ennen toimielinten käsittelyä. Toimeenpanoa koskeva yksityiskohtaisempi suunnitelma laaditaan sen jälkeen, kun takaisinottoa koskeva päätös on tehty.

Esitys Rovaniemen kaupungin päihdehuollon kokonaisuudesta tuodaan perusturvalautakunnan päätettäväksi joulukuun 2020 loppuun mennessä 27.5.2020 perusturvalautakunnan päätöksen mukaisesti.

1. LAPIN SAIRAANHOITOPIIRIN PÄIHDEPALVELUIDEN NYKYTILAN KUVAUS

1.1. Järjestettävien palveluiden sisällöt

Lapin sairaanhoitopiirin päihdepalveluihin kuuluvat a-klinikka ja korvaushoitoklinikka KoHo. Korvaushoitoklinikka on eriytetty omaksi toiminnalliseksi kokonaisuudekseen 1.1.2020 alkaen.

Päihdepalvelut tarjoavat ohjausta, neuvontaa, hoitoa sekä kuntoutusta erilaisista riippuvuuksista (alkoholi, huumeet, lääkkeet, peliriippuvuus ja seksiriippuvuus) kärsiville asiakkaille sekä heidän läheisilleen Lapin sairaanhoitopiirin alueella. Päihdepalvelut tuottavat avopalveluita ja laitospalvelu on ostettu muilta toimijoilta Lapin päihdekuntoutuksen toiminnan lakattua 1.6.2020 alkaen.

A-klinikka (Valtakatu 11, 2.krs) tuottaa palveluita yli 25-vuotiaille asiakkaille. Alle 25-vuotiaiden palvelut tuotetaan Lapin nuorisoasema Rompussa, jonka toiminta on siirtymässä Rovaniemen kaupungille 1.1.2021 alkaen perusturvalautakunnan päätöksellä 11.12.2019 § 193. A-klinikan palvelut ovat maksuttomia ja erillistä lähetettä ei tarvita. A-klinikan toiminta koostuu seuraavista osa-alueista:

Arviointitiimi

Yhteydenotto a-klinikalle tapahtuu arviointitiimiin joko puhelimitse tai virtu-palvelun kautta. Terveystenhuollon puolelta voidaan asiakas ohjata palveluun myös lähetteellä. Arviointitiimin puhelin on avoinna ma-pe klo 9.00-10.00. Puhelimesta tehdään palveluohjausta ja neuvontaa erilaisista riippuvuusongelmista kärsiville ja heidän läheisilleen. Viranomaisyhteistyötä varten on erillinen viranomaisnumero, joka on käytössä virka-aikana. Mikäli asiakas kokee tarvitsevänsä a-klinikan apua, hänelle annetaan aika sairaanhoitaja-sosiaalityöntekijä –työparille. Tapaamisia arviointitiimissä on 1-5 ja niiden aikana kartoitetaan asiakkaan riippuvuus käyttäytymistä ja sen taustalla olevia tekijöitä, hänen terveydentilaansa sekä sosiaalista verkostoa. Tapaamisten pohjalta laaditaan suunnitelma jatkotyöskentelystä ja asiakas ohjataan tarvitsemiinsa palveluihin.

Suunnitelmallinen hoito- ja kuntoutus

Mikäli asiakkaalla arvioidaan olevan tarvetta pidempikestoiseen a-klinikan asiakkuuteen, hänelle katsotaan a-klinikalta oma työntekijä, jonka kanssa hän jatkaa työskentelyä. A-klinikan työskentely on asiakaslähtöistä, asiakkaan itsemääräämisoikeutta kunnioittavaa, tavoitteellista ja suunnitelmallista, jossa on keskeistä asiakkaan oma motivaatio saada muutosta omaan riippuvuuskäyttäytymiseensä. Työskentely a-klinikalla perustuu vapaaehtoisuuteen.

Suunnitelmallinen päihdetyö perustuu moniammatillisesti tehtävään hoito- ja kuntoutussuunnitelmaan ja suunnitelman laadintaan osallistuu asiakkaan lisäksi hänen oma työntekijänsä ja lääkäri sekä tarvittaessa muuta verkostoa. Osana suunnitelmallista työskentelyä on myös lääkärin tekemä diagnostiikkaa, jonka apuna käytetään erilaisia strukturoituja haastatteluja, kuten SCID 1 ja 2 ja DIVA. Mikäli asiakas tarvitsee riippuvuusongelmansa työstämisen rinnalla vaativampaa psykiatrista hoitoa, hänen hoitonsa järjestetään yhteistyössä psykiatrian poliklinikan kanssa.

Työskennellessä riippuvuusongelmista kärsivien asiakkaiden kanssa keskeistä on myös arvioida heidän työ- ja toimintakykyään. Tätä arviota tehdään yhteistyössä asiakkaan ja tarvittavan viranomaisverkoston kanssa ja tarvittaessa lääkäri laatii lausunnon asiakkaan työkyvystä ja sen edistämiseksi vaadittavista toimenpiteistä. A-klinikalla tehtävään työhön voi kuulua myös muiden erilaisten asiantuntijatodistusten- ja lausuntojen laadinta sekä konsultatiivinen työskentely.

Vastaanottoaikojen lisäksi a-klinikan työtapana ovat työparityö, kotikäynnit, verkostotyöskentely, perhetapaamiset, paritapaamiset ja erilaiset ryhmät. Verkostotyötä tehdään asiakkaan lähiverkostojen, viranomaisverkostojen sekä muiden hoito-/kuntoutuspaikkojen kanssa.

Alkoholikatkaisuhoidot

Jos asiakas tarvitsee apua alkoholin käytön lopettamiseen, hänelle annetaan aika a-klinikan sairaanhoitajalle, joka tekee arvion asiakkaan alkoholikatkaisun tarpeesta ja mahdollisuudesta toteuttaa se avohoidossa. Lääkärin konsultaation pohjalta voidaan aloittaa lääkkeellinen avokatkaisu, joka toteutetaan päivittäisinä käynteinä

sairaanhoidajan vastaanotolla noin viikon ajan. Mikäli arvioidaan, että lääkkeellinen avokatkaisu ei ole mahdollista/turvallista ja asiakas tarvitsee laitoksessa tehtävän katkaisuhoidon, hänet lähetetään joko terveystieteiden keskuksen vuodeosastolle tai ohjataan yhteispäivystykseen.

Vieroittautuminen huumausaineista tai lääkkeistä

Asiakkaan lääkevieroitus toteutetaan pääsääntöisesti avohoidossa ja tarvittaessa käytetään laitospäivystystä vieroituksen tueksi. Huumausaineista vieroittautuminen on suunnitelmallista, jota työskentellään osana suunnitelmallista hoitoa ja kuntoutusta. Mikäli asiakas ei kykene vieroittautumaan huumausaineista avohoidossa, hänen kanssaan voidaan suunnitella vieroitusjakso päihdekuntoutuslaitokseen. Jakson pituus arvioidaan asiakkaan tarpeen mukaan.

Korvaushoitoarvio

Mikäli asiakas ei kykene vieroittautumaan opioidien käytöstä ja hän haluaa korvaushoitoon, hänestä tehdään lähete korvaushoitoarvio työryhmään. Korvaushoitoarvio työryhmän päätöksellä aloitetaan arvio, joka sisältää 1-5 käyntiä sosiaalityöntekijän vastaanotolla. Tapaamisten aikana kartoitetaan asiakkaan riippuvuuskäyttäytymistä ja elämäntilannetta laaja-alaisesti. Mikäli asiakas on raskaana, hänellä on HIV-infektio, tai hänellä on henkeä uhkaava sairaus, jonka hoidon riippuvuus vaarantaa, niin lähete ja arvio tehdään kiireellisenä. Kartoituksen pohjalta lääkäri tekee arvion korvaushoitokriteerien täyttymisestä sekä suunnitelman mahdollisen korvaushoidon aloittamisesta ja toteutustavasta.

Jalkautuva työ

Jalkautuva työ on haittoja vähentävää päihdetyötä ja se on tarkoitettu niille päihdepalveluiden asiakkaille, joiden sitoutuminen työskentelyyn on haasteellista ja jotka ovat erityisen tuen tarpeessa. Työskentelyssä on keskeistä verkostoituminen eri yhteistyökumppaneiden kanssa ja työtä tehdään pääasiassa asiakkaiden kotona.

Hoitoonohjausprosessit

Työpaikoilla on omia päihdeohjelmia hoitoonohjausprosessien osalta. Yleensä prosessi etenee siten, että mikäli asiakkaan päihdeiden käytöstä herää huoli hänen työpaikallaan, esimies on yhteydessä työterveyshuoltoon. Työterveyshuollosta ollaan tämän jälkeen yhteydessä hoitoa toteuttavaan tahoon, joka on usein a-klinikka. Yhteydenoton pohjalta sovitaan verkosto, jossa allekirjoitetaan hoitosopimus. Hoitoonohjaus kestää 12 kuukautta ja sinä aikana asiakas sitoutuu a-klinikan käynneille vähintään kerran kuukaudessa sekä laboratoriotutkimuksiin. Verkostotapaamiset sovitaan asiakkaan, työnantajan edustajan, työterveyshuollon ja a-klinikan kanssa yleensä 3 kertaa prosessin aikana.

Ajoterveyssarviot

Jos poliisi tai Trafi on lähettänyt asiakkaalle päihdelääkärin lausuntopyynnön päihteiden käytön vaikutuksesta ajokykyyn, asiakas hakeutuu itse ajoterveysarvioon a-klinikalle. Prosessiin kuuluu sairaanhoitajan vastaanotto, jossa kartoitetaan asiakkaan päihderiippuvuutta sekä erilaisia laboratoriotutkimuksia. Näiden jälkeen asiakkaalle varataan aika lääkärille ja kartoituksen pohjalta lääkäri laatii lausunnon asiakkaan ajokyvystä päihderiippuvuuden näkökulmasta.

Työskentely läheisten kanssa

Riippuvuusongelmista kärsivien läheisten kanssa työskentely perustuu tukea antavaan näkökulmaan, jossa tarjotaan tietoa erilaisista riippuvuusongelmista ja tuetaan asiakasta ja hänen perhettään eri elämäntilanteet huomioiden. Tapaamisia on yhteensä 5 ja niiden aikana arvioidaan myös läheisen/perheen tuen tarvetta jatkossa.

Korvaushoitoklinikka KoHo (Pohjolankatu 2, 1.krs) tuottaa opioidiriippuvaisten korvaushoidon lääkehoidon ja psykososiaalisen kuntoutuksen palvelut rovaniemeläisille opioidiriippuvaisille asiakkaille, jotka on hyväksytty korvaushoidon piiriin. Korvaushoitoklinikan painopiste on haittoja vähentävässä työskentelyssä, pidemmälle kuntoutuneet korvaushoidon asiakkaat ovat a-klinikan asiakkuudessa. Vakaassa tilanteessa olevien asiakkaiden lääkehoito toteutetaan joko terveysasemalla tai apteekissa.

Korvaushoitoklinikalla toteutettava päivittäinen korvaushoitolääkkeiden jako, joka tapahtuu myös viikonloppuisin ja arkipyhinä, on keskeinen osa korvaushoitoklinikan toimintaa. Tällä työskentelyllä pyritään vaikuttamaan siihen, että asiakkaiden huumeiden käyttö joko loppuu tai vähenee ja asiakkaat pystyisivät sitoutumaan tarjottavaan psykososiaaliseen päihdetyöhön. Kokonaisuudessaan korvaushoitoklinikan palvelut ovat samoja kuin yllä on kuvattu kohdissa *suunnitelmallinen hoito- ja kuntoutus sekä vieroittautuminen huumausaineista ja lääkkeistä*. Päihteettömyyttä vaativat diagnostiset tutkimukset tehdään a-klinikalla. Korvaushoitoklinikalla tehdään myös huumeseulotuksia sekä pistosjälkitarkastuksia.

Yllä kuvattujen toimintojen lisäksi päihdepalveluissa on myös suunnitelmissa c-hepatiittihoitojen aloittaminen, mutta tämä prosessi on vasta suunnitteluvaiheessa ja henkilöstön kouluttautuminen siihen käynnistyy 17.9.2020.

1.2.Asiakasmäärät

Avopäihdepalveluilla tarkoitetaan a-klinikan ja korvaushoitoklinikan avohoidossa tehtävää päihdetyötä. Seuraavissa taulukoissa on kuvattu avopäihdepalveluiden asiakas- ja käyntimääriä.

Taulukko 1 Avopäihdepalveluiden asiakkaat vuosina 2019-2020

	2019	1-6/2020
asiakkaita yhteensä	679	501
asiakkaista rovaniemeläisiä	654	480
käyntimäärät yhteensä	17 110	10 098
käynneistä korvaushoidon lääkkeenhakukäyntejä	11 191	7 119

Taulukko 2 Tarkempi erittely vuoden 2020 toiminnasta avopäihdepalveluissa (tammi-kesäkuu) asiakas- ja käyntimäärät

	a-klinikka	korvaushoitoklinikka KoHo
asiakkaita yhteensä	463	88
asiakkaista rovaniemeläisiä	446	83
käyntejä yhteensä	2 588	7 635

Mikäli avopäihdepalvelut arvioidaan riittämättömiksi ja asiakas tarvitsee laitostuntoutusta, arvio laitostuntoutuksen tarpeesta tehdään päihdepalveluissa ja päihdepalveluiden ylilääkäri tekee laitosjaksolle tarvittavan maksusitoumuksen. Päihdepalveluissa on tehty sekä a-klinikan että Lapin nuorisoasema Rompun maksusitoumus päätökset. Suurin osa laitostuntoutusjaksoista on toteutettu Lapin päihdekuntoutuksessa sen lopettamiseen saakka, mutta asiakkaan tarpeiden mukaisesti on käytetty myös muita laitostuntoutuspaikkoja. Näitä yksiköitä ovat olleet esim. A-klinikka Oy:n laitostuntoutus Järvenpäässä, Lapin päihde-ensikoti Talvikki, Lapuan Minnesota-hoito, Hoitokoti Tuhkimo ja Villa Hockey.

Taulukko 3 Laitostuntoutusjaksot vuonna 2019

	Lapin pähdekuntoutus	Muut laitostuntoutuspaikat
hoidetut asiakkaat	84	21
hoitajaksot lkm	123	22
hoitopäivät yhteensä	1 459	506

1.3 Talous

Päihdepalveluiden kustannukset ovat nousseet vuosien 2017 - 2020 aikana. Tarkempi kuvaus kustannusten noususta näkyy alla olevasta taulukosta.

Taulukko 4 Lapin sairaanhoitopiirin avopäihdepalveluiden kustannusten kehitys vuosina 2017 - 2020

1.1.2020 alkaen A-klinikka ja Korvaushoito KoHo eriytetty omiksi toimintayksiköiksi.

TOIMINTAKULUT (€)				
				Ennuste
	2017 *)	2018	2019	2020**)
Henkilöstökulut	467 185	770 060	1 048 575	788 260
Muiden palveluiden ostot	27 473	36 240	71 750	82 000
Laboratoriopalvelut	52 650	83 840	107 660	69 972
Aineet ja tarvikkeet	10 486	9 589	15 805	36 536
Vuokrat	50 604	101 564	113 556	156 222
Muut toimintakulut		961	1 000	100
Ulkoiset toimintakulut	608 399	1 002 253	1 358 345	1 133 090
*) 1.2.-31.12.2017, 11 kk				
**) Ennuste 6 kk:n toteutuman perustella laskettuna				
				Ennuste
	2017 *)	2018	2019	2020**)
Apteekki	1 001	90 852	130 206	247 042
ATK -palvelut***)	0	113 814	128 963	326 426
Muut sisäiset kulut ****)	159 919	477 151	202 307	963 034
Sisäiset kulut	160 921	681 817	461 476	1 536 502
*) 1.2.-31.12.2017, 11 kk				
**) Ennuste 6 kk:n toteutuman perustella laskettuna				
***) Avohoitokäyntien määrän kasvun vaikutus v. 2020				
****) Henkilöstökustannukset yhteiskustannuspaikoille v. 2020. Organisaatorakennemuutos tehty.				

Toimintakulut yhteensä	769 319	1 684 069	1 819 821	2 669 592
-------------------------------	----------------	------------------	------------------	------------------

Kustannusten nousuun ovat vaikuttaneet mm. työskentelyn kehittäminen ja korvaushoitoasiakkaiden määrän kasvu. Toiminnan muutoksina on lakkautettu a-klinikan vastaanottotoiminta ja tilalle on tullut arviointitiimi, joka ottaa vastaan kaikki uudet asiakkaat. Arviointitiimissä työskentelee kokoaikaisesti sairaanhoitaja-sosiaalityöntekijä työpari. Lisäksi on kehitetty jalkautuvaa työtä, jota tekee tällä hetkellä kaksi sairaanhoitajaa työparina 2.5 päivää viikossa. Diagnostiikkaan panostamisen myötä on kaksi sairaanhoitajaa alkanut tekemään oman työn ohessa neuropsykiatrisia tutkimuksia sekä psykiatristen oheissairauksien ja persoonallisuushäiriöiden kartoituksia. Tehtyjen tutkimusten pohjalta lääkärit pystyvät tarkemmin perehtymään erotusdiagnostiikkaan. Päihdepalveluissa on kehitetty myös suunnitelmallisen hoidon ja kuntoutuksen sisältöjä ja prosesseja. Osana tätä kokonaisuutta suurin osa päihdepalveluiden työntekijöistä on käynyt kognitiivisen terapiamenetelmä koulutuksen.

Korvaushoitoklinikka KoHon eriytyminen omaksi toiminnalliseksi kokonaisuudekseen on ollut suuri muutos. Aikaisemmin korvaushoidossa annettiin vain päivittäinen korvaushoitolääke. Muutoksen yhteydessä päivittäisen lääkkeenjaon yhteyteen lähdettiin rakentamaan huumeeseulotukset, pistosjälkitarkastukset sekä asiakkaiden tarvitsema psykososiaalinen työskentely. Muutoksen vuoksi on remontoitu uudet, isommat tilat, jotta saatiin työskentelyyn vaadittavat tilat lääke- ja huumeeseulanäytteiden ottoon ja käsittelyyn. Korvaushoidon päivittäinen lääkkeenjako sitoo kolmen sairaanhoitajan työpanoksen. Muuta työtä varten työryhmässä työskentelee lisäksi kaksi sairaanhoitajaa ja sosiaalityöntekijä 60%:sti. Kyseiset vakanssit ovat korvaushoidossa uusia ja ne on siirretty Lapin päihdekuntoutuksen lakkauttamisprosessin yhteydessä avopäihdepalveluiden käyttöön. Korvaushoitoklinikan sosiaalityöntekijän työpanoksesta 40% on a-klinikan käytössä.

Vuoden 2017 jälkeen päihdepalveluiden henkilöstöä on lisätty kahdella sosiaalityöntekijällä ja kahdella sairaanhoitajalla, yhteensä neljä työntekijää. Lisäksi päihdepalveluiden siirtymisen jälkeen Lapin sairaanhoitopiirille on saatu lisää lääkäri työpanosta 1-2 erikoistuvan lääkärin kautta. Erikoistuvien lääkäreiden työpanos on ollut merkityksellistä, koska aikaisemmin päihdepalveluissa ollut yksi lääkäri ei ole enää vuosiin pystynyt hoitamaan a-klinikan tarvitsemaa työpanosta yksin. Lääkäripalveluita on ostettu jo ennen sairaanhoitopiirille siirtymistä.

Kustannusten kasvu kuluneiden vuosien aikana selittyy osittain henkilöstön määrän lisäyksillä sekä sijaistarpeilla. Sijaistarpeita on ollut kesäaikana a-klinikan arviointitoiminnassa ja korvaushoitoklinikalla erityisesti päivittäisten lääkkeiden jaon mahdollistamiseksi. Päihdepalveluissa ei ole sulkuja lomakausien aikana, jonka vuoksi sijaisten tarvetta on lomien aikana. Kasvua on ollut myös apteekki kustannuksissa, korvaushoitoasiakkaiden määrässä ja tilakustannuksissa. Apteekki kustannusten nousuun on vaikuttanut siirtyminen korvaushoitolääkkeisiin, joiden väärinkäyttö mahdollisuudet ovat vähäisemmät. Korvaushoidossa olevien asiakkaiden määrä on kaksinkertaistanut kuluneiden kolmen vuoden aikana. Korvaushoitoyksikön

muutto isompiin tiloihin on lisännyt vuokramenoja sisältäen remonttikustannuksia tilojen muutoksesta. Vastaavasti kustannussäästöjä on nähtävissä, kun korvaushoitoklinikan asiakkaiden seuloitukset tehdään oman työnä.

1.4. Henkilöstö

Päihdepalveluiden henkilöstö koostuu moniammatillisesta tiimistä, jossa työskentelee yksi erikoislääkäri, yksi psykiatriaan erikoistuva lääkäri osa-aikaisesti (työpanosta annettu mielenterveyspalveluista, tämä virka ei ole siirtymässä), viisi sosiaalityöntekijää, kymmenen sairaanhoitajaa ja yksi osastonsihteeri (yhteinen mielitiimin kanssa). Sosiaalityöntekijöistä yksi hoitaa tulosityksikön johtajan tehtävää oman työnsä ohessa ja sairaanhoitajista yksi hoitaa 30% työajalla apulaisosastonhoitajan tehtäviä.

A-klinikalla asiakastyötä tekee kaksi osa-aikaista lääkäriä, 4.4 sosiaalityöntekijää ja viisi sairaanhoitajaa. Korvaushoitoklinikalla lääkäri työskentelee 1.5 päivää/viikko, sosiaalityöntekijä 60%:sti kolmena päivänä viikossa ja viisi sairaanhoitajaa täysiaikaisesti.

Siirtyvien vakanssien määrä on 17.

2. MITÄ SIIRROLLA TAVOITELLAAN

Päihdepalvelujen järjestämisvelvollisuus on kunnilla. Kunnan on huolehdittava siitä, että päihdehuolto järjestetään sisällöltään ja laajuudeltaan sellaiseksi kuin kunnassa esiintyvä tarve edellyttää. Palveluja tulee antaa päihteiden ongelmakäyttäjälle, hänen perheelleen ja muille läheisille. Palveluja on annettava asiakkaan avun, tuen ja hoidon tarpeen perusteella. Toiminnassa on otettava huomioon ensisijaisesti päihteiden ongelmakäyttäjän ja hänen läheistensä etu. Palvelujen piiriin on voitava hakeutua oma-aloitteisesti ja asiakkaan itsenäistä suoriutumista tulee tukea mahdollisimman paljon. Päihdehuollon tavoitteena on ehkäistä ja vähentää päihteiden ongelmakäyttöä ja siihen liittyviä sosiaalisia ja terveydellisiä haittoja sekä edistää ongelmakäyttäjän ja hänen läheistensä toimintakykyä.

Palveluja annettaessa asiakasta on autettava ratkaisemaan myös toimeentuloon, asumiseen ja työhön liittyviä ongelmia. Päihdehuollon toteuttaminen edellyttää eri viranomaisten ja yhteisöjen tiivistä yhteistyötä. Sosiaalipalvelujen osalta yleiset säännökset järjestämisvelvollisuudesta sisältyvät sosiaalihuoltolakiin, terveyspalvelujen osalta kansanterveyslakiin ja erikoissairaanhoitolakiin. Sen lisäksi päihdehuollon palveluista säädetään päihdehuoltolaissa.

Kaupungin perusturvalautakunnan kokouksessa 26.8.2020 § 98 on käsitelty päihdehuollon järjestämisen kokonaisuutta antaessaan lausunnon Lapin aluehallintovirastolle. Päätöksen mukaan Rovaniemen kaupungin päihdehuollon

kokonaisuus tullaan uudelleenarvioimaan ja organisoimaan kattavaksi sisällölliseksi sekä toiminnalliseksi kokonaisuudeksi vuosien 2020 - 2021 aikana.

Tämän uudistustyön osana tullaan tekemään muut aluehallintoviraston edellyttämät korjaavat toimenpiteet sosiaalihuollon päihdetyön erityispalveluiden osalta, jotka huomioidaan valmisteilla olevassa toiminnallisessa päihdehuollon kokonaisuudessa. Sosiaalihuoltolain 24 § mukaisia palveluita päihteiden ongelmakäyttäjille ovat ohjaus ja neuvonta, päihteiden käyttäjille, heidän omaisilleen ja muille läheisilleen suunnatut sosiaalihuollon erityispalvelut, muut 14 §:n mukaiset päihteettömyyttä tukevat tai päihteiden ongelmakäytön vuoksi tarvittavat sosiaalipalvelut. Raskaana olevilla henkilöillä on oikeus saada välittömästi riittävät päihteettömyyttä tukevat sosiaalipalvelut. Sosiaalihuoltolain 14 § mukaisia palveluita ovat mm. sosiaalityö- ja ohjaus, asumispalvelut, laitospalvelut, sosiaalinen kuntoutus ja päihdetyö. Uudistustyön osana Rovaniemen kaupunki tulee selkiyttämään ja systematisoimaan em. sosiaalihuoltolain 24 §:n 2 momentin 2 kohdan mukaisen sosiaalihuollon erityispalvelujen palveluprosessin, määrittelemään vastuuviranhaltijat ja heidän tehtävänsä sekä delegoimaan valtuudet tehdä tarvittavat sosiaalihuoltolain mukaiset päihdekuntoutuspäätökset mukaan luettuna sosiaalihuoltona tarpeen mukaan järjestettävä avo- ja laituskuntoutus.

Kaupungin järjestämisvastuulle kuuluvaan päihdepalveluiden kokonaisuuteen on suunniteltu kuulumaan a-klinikka-palvelut ja korvaushoitoklinikan erityistason päihdepalvelut, Rovalan Setlementti ry:n Lapin nuorisoasema Rompun Rovaniemen kaupungille tuotettavaksi 2021 alusta siirtyvät päihdepalvelut alle 25-vuotiaille sekä sosiaalihuoltolain 24 § mukaiset sosiaalihuollon päihdetyön erityispalvelut päihteiden ongelmakäyttäjille. Päihdehuollon laituskuntoutuspalveluiden järjestäminen terveydenhuolto- ja sosiaalihuoltolain nojalla tulee olemaan osa kokonaisuutta.

Päihdehuollon sisällöllinen ja toiminnallinen kokonaisuus rakentuu edelleen vuosien 2021 - 2022 aikana. Kokonaisuuteen on suunniteltu kuuluvaksi myös sosiaalihuoltolain 14 § mukaisia tehtäviä kuten päihdekuntoutujien asumispalvelut, matalankynnyksen päihdepalvelut kuten päiväkeskustoiminta ja sosiaalisen kuntoutuksen palvelut päihdekuntoutujille ja Hoito syytteen sijaan (HSS) toimintamalli. HSS sijaan toimintamallissa kehitetään huumeiden käytöstä kiinni jääneiden nuorten hoitoonohjausta ja viranomaisverkoston toimintaa osana laaja-alaista sekä ennaltaehkäisevää että korjaavaa päihdetyötä.

Rovaniemen kaupunki tulee vastaamaan edellä kuvatulla tavalla päihdepalveluiden järjestämisen kokonaisuudesta siinä laajuudessa kuin kunnassa esiintyvä tarve edellyttää ja kehittämään päihdetyötä kokonaisvaltaisesti huomioiden sosiaali- ja terveydenhuoltolain lähtökohdat. Päihdetyön kehittämisessä tullaan huomioimaan myös muiden Lapin kuntien tarpeet ja palvelua kehitetään tarvittaessa kuntien välisenä yhteistyönä. Ainoastaan erityistason päihdepsykiatrian laitospalvelut kuuluvat jatkossa sairaanhoitopiirin vastuulle. Asiakkaita/potilaita hoidetaan heidän tarpeidensa mukaisesti yhteistyössä kaupungin päihdepalveluiden ja sairaanhoitopiirin mielenterveyspalveluiden sekä muiden toimijoiden kanssa.

3. TAKAISINOTON TOTEUTTAMINEN

Takaisinotto toteutetaan takaisinotto-oikeuden nojalla (sopimus 1.2.2017). Valmisteilla olevalla sopimuksella kaupunki ja Lapin sairaanhoitopiiri sopivat, että sairaanhoitopiiristä siirretään **erityistason päihdepalvelujen järjestäminen liikkeenluovutuksena takaisin Rovaniemen kaupungin järjestettäväksi x.x.202x alkaen.**

Järjestämisvastuun siirtämisellä mahdollistetaan palvelujen yhtenäistäminen ja palveluiden muotoilu tarkoituksenmukaiseksi kokonaisuudeksi mahdollistamaan potilaiden ja asiakkaiden sujuvat palveluketjut ja kokonaisuudet.

Takaisinoton yhteydessä Rovaniemen kaupungille siirtyy päihdepalveluiden toiminta ja henkilöstö sekä siirrettävät sopimukset.

Takaisinottoa koskeva sopimusluonnos on liitteenä 3.

4. TOIMEENPANOSUUNNITELMA

Takaisinottoa koskeva asia käsitellään Lapin sairaanhoitopiirin kuntayhtymän hallituksessa 23.9.2020 ehdollisena (päättös takaisinotto-oikeuden käytöstä kaupungilla) ja Rovaniemen kaupungin perusturvalautakunnan kokouksessa 30.9.2020. Asian käsittely jatkuu sen jälkeen valmistelusta kaupunginhallituksessa ja valtuustossa. Tavoitteena on, että asia käsitellään kaupunginhallituksen ja -valtuuston kokouksissa lokakuun 2020 aikana. Järjestämisvastuun siirrosta päättää lopullisesti kaupunginvaltuusto.

Takaisinoton valmisteluun ja toimeenpanoon on laadittu suunnitelma, jonka mukaan valmistelu on edennyt. Mikäli takaisinotto toteutuu edetään toimeenpanon osalta tehdyn suunnitelman mukaisesti (liite 1). Kunkin valmisteltavan asiakokonaisuuden osalta on nimetty vastuuhenkilö, jonka vastuulla kokonaisuuden valmistelu on. Valmisteluvaiheen työryhmä valmistelee operatiivisia asioita koskien toiminnan sisältöä, volyyymiä, henkilöstöä ja taloutta. Taloudellisesti A-klinikan siirron osalta tavoitellaan kustannusneutraaliutta.

Takaisinottoa koskeva valmistelu on aloitettu kesäkuussa 2020 ja sitä on jatkettu elo-syyskuun aikana. Takaisinoton valmisteluun on koottu asiantuntijatyöryhmä kaupungin ja Lapin sairaanhoitopiiristä (liite 2).

Valmisteluvaiheen työryhmä ja alatyöryhmät ovat kokoontuneet elo-syyskuun 2020 aikana yhteensä seitsemän kertaa. Valmisteluvaiheen työryhmää ovat johtaneet Rovaniemen kaupungilta perhe- ja sosiaalipalveluiden palvelualuepäällikkö Mirja Kangas ja hallintoylilääkäri Paula Reponen. Alatyöryhmien työskentelyä ovat johtaneet kunkin osa-alueen vastuuhenkilöt liitteen 1 mukaisesti. Kunkin valmisteltavan kokonaisuuden kohdalla on aloitettu työskentely.

Yhteistoimintaneuvotteluita Lapin sairaanhoitopiirin henkilöstölle on pidetty 15.6.2020 ja 3.8.2020. Yhteistoimintaneuvotteluita jatketaan kerran kuukaudessa loppuvuoden ajan.

Rovaniemen kaupungille 1.1.2021 siirtyvän Lapin nuorisoasema Rompun henkilöstölle on pidetty siirtoon liittyviä yhteistoimintaneuvotteluita 9.6.2020, 16.6.2020 ja 24.6.2020.

5. LIITTEET

5.1 Liite 1 Valmistelun ja toimeenpanon suunnitelma

VALMISTELTAVA KOKONAISUUS	VALMISTELUN KESKEINEN SISÄLTÖ, ETENEMINEN ja AIKATAULU	VASTUUHENKILÖ
<u>Siirtyvät palvelut</u>	Palveluiden sisällön, volyymin, ja henkilöstön kuvaus, valmisteluvaiheen selvitys tehty	Kaisa-Maria Rantajärvi, Hanna Heikkilä
<u>Henkilöstöasiat</u>	Siirtyvä henkilöstö eriteltynä, valmisteluvaiheen selvitys tehty	Tarja Hollander-Tyni
<u>Talous</u>	Talousarviomuutokset ja valmistelu	Jari Airaksinen Seija Voutilainen
<u>Sopimusoikeudelliset asiat</u>	Sopimusluonnos valmisteluvaiheen selvitykseen.	Riitta Erola
<u>Tilat</u>	Tilakysymykset ja niihin liittyvät sopimukset	Latvala Pekka
<u>Tietohallinto ja asiakirjahallinto</u>	Työryhmä perustaminen elokuun aikana	Anne-Lea Heikkinen
<u>Viestintä ja tiedottaminen</u>	sisäinen ja ulkoinen, osallisuus	Johanna Tikkanen Katja Mäntylä
Puhelimet, koneet, välineet, laitteet	Leasing sopimusten tarkistus	Jarmo Vuolli

Lääkehuolto ja terveydenhuollon erityiskysymykset	Korvaushoito, seulat (testaus), reseptit	Ilpo Lepikkö
Laitoshuolto	Puhtaanapito	Hanna Heikkilä
Turvallisuus ja vartiointi	Sopimukset	Hanna Heikkilä Kiti Kalliomäki (Romppu)
Posti palvelut		Hanna Heikkilä Kaisa-Maria Rantajärvi
Potilas- ja sosiaaliasiamiestoiminta	Sopimuksen siirto mahdollinen.	Risto Varis
Organisoituminen ja hallinto		Mirja Kangas Paula Reponen
Vakuutukset		Elisa Kusmin, Kaisa-Maria Rantajärvi,Kiti Kalliomäki (Romppu)

5.2 Liite 2 Valmisteluun osallistuneet asiantuntijat

Paula Reponen, hallintoylilääkäri, Rovaniemen kaupunki

Mirja Kangas, perhe- ja sosiaalipalveluiden palvelualuepäällikkö, Rovaniemen kaupunki

Hanna Heikkilä, päihdepalveluiden tulosityksikköjohtaja, LSHP

Kaisa-Maria Rantajärvi, lastensuojelun palveluesimies, Rovaniemen kaupunki

Kiti Kalliomäki, vastaava päihdetyöntekijä, Romppu

Eero Pentti, toiminnanjohtaja, Rovalan Setlementti ry
Tarja Holländer-Tyni, henkilöstöpäällikkö, Rovaniemen kaupunki
Hanna Haurinen, henkilöstölakimies, Rovaniemen kaupunki
Timo Tammilehto, henkilöstöjohtaja, LSHP
Jari Airaksinen, talouspäällikkö, Rovaniemen kaupunki
Seija Voutilainen, laskentapäällikkö, LSHP
Elisa Kusmin, talousjohtaja, LSHP
Riitta Erola, lakimies, Rovaniemen kaupunki
Hanna Haurinen, henkilöstölakimies, Rovaniemen kaupunki
Pekka Latvala, Rovaniemen kaupunki
Anne-Lea Heikkinen, järjestelmäpäällikkö, Rovaniemen kaupunki
Vesa-Matti Tolonen, tietohallintojohtaja, LSHP
Jarmo Vuoli, tietohallintoasiantuntija, Rovaniemen kaupunki
Virpi Stenberg, tietohallintoasiantuntija, Rovaniemen kaupunki
Laura Kivelä, arkistonhoitaja, Rovaniemen kaupunki
Marjo Pasanen, arkistopäällikkö, LSHP
Johanna Tikkanen, tiedottaja, Rovaniemen kaupunki
Katja Mäntylä, osallisuuden ja vaikuttamisen erityisasiantuntija, Rovaniemen kaupunki
Ilpo Lepikkö, vastaava farmaseutti, Rovaniemen kaupunki
Risto Varis, hallintopäällikkö, Rovaniemen kaupunki

5.3 Liite 3 Sopimusluonnos

SOPIMUS TAKAISINOTTO-OIKEUDEN KÄYTTÄMISESTÄ ERITYISTASON PÄIHDEPALVELUJEN SIIRTÄMISEKSI LAPIN SAIRAANHOITOPIIRIN KUNTAYHTYMÄLTÄ ROVANIEMEN KAUPUNGILLE

1. SOPIMUKSEN OSAPUOLET

1.1. Rovaniemen kaupunki (jäljempänä "Kaupunki")

Y-tunnus 1978283

Hallituskatu 7, 96100 Rovaniemi

1.2. Lapin sairaanhoitopiirin kuntayhtymä (jäljempänä "Sairaanhoitopiiri")

Y-tunnus 0819616-7

Porokatu 39, 96400 Rovaniemi

(edellä mainitut jäljempänä yhteisesti "osapuolet")

2. SOPIMUKSEN TAUSTA JA TARKOITUS

Rovaniemen kaupunki ja Lapin sairaanhoitopiirin kuntayhtymä ovat tehneet päätöksen vuonna 2016 Rovaniemen kaupungin mielenterveys- ja päihdepalveluiden ja Lapin sairaanhoitopiirin psykiatrisen hoidon tulosalueen toiminnan ja hallinnon yhdistämisestä.

Rovaniemen kaupunki siirsi järjestämänsä erityistason mielenterveys- ja päihdepalvelut Lapin sairaanhoitopiirin kuntayhtymän järjestettäväksi. Järjestämisvastuu perustason palveluista säilyi edelleen Rovaniemen kaupungilla ja Lapin sairaanhoitopiirin kuntayhtymä vastaa siirtyneistä erityistason palveluista sekä edelleen erikoissairaanhoidosta ja päihdekllinikasta.

Kaupungin ja sairaanhoitopiirin väliseen sopimukseen (kohta 11, Muut ehdot) on kirjattu, että Kaupunki pidättää itsellään luovutettavan kohteen takaisinotto-oikeuden tehdyn sopimuksen mukaisilla ehdoilla. Takaisinotto-oikeutta voidaan käyttää, mikäli mielenterveys- ja päihdepalvelut voidaan järjestää jollain muulla tavalla.

Mahdolliset sairaanhoitopiirin luovutettavaan toimintaan liittyvät uudet sopimukset ja hankinnat siirtyvät kaupungille, jos kaupunki käyttää takaisinotto-oikeuttaan.

Takaisinotto-oikeutta käytettäessä sovitaan erikseen siitä, miten sairaanhoitopiirin integroitua palveluiden kokonaisuutta sopeutetaan muuttuvaan palvelutarpeeseen ja mikä osa henkilöstöstä kuuluu takaisinotto-oikeuden piiriin.

Takaisinotto-oikeuden nojalla ja tällä sopimuksella osapuolet sopivat, että sairaanhoitopiiristä siirretään erityistason päihdepalvelujen järjestäminen liikkeenluovutuksena takaisin sairaanhoitopiiriltä kaupungin järjestettäväksi 1.1.2021 alkaen. Vastuu erityistason mielenterveyspalveluista jää edelleen sairaanhoitopiirille.

3. SIIRRETTÄVÄ TOIMINTA

3.1. Päihdepalvelut, toiminnan toteuttaminen

Järjestämisvastuu erityistason päihdepalveluista siirtyy sairaanhoitopiiriltä kaupungille. Järjestämisvastuun siirtämisellä mahdollistetaan palvelujen yhtenäistäminen ja palveluiden muotoilu tarkoituksenmukaiseksi kokonaisuudeksi mahdollistamaan potilaiden ja asiakkaiden sujuvat palveluketjut ja palvelukokonaisuudet. Sosiaalihuolloksi luettavien päihdepalvelujen ja -toimenpiteiden osalta järjestämisvastuun on kantanut kaupunki. Päihdepalvelujen kaupungille siirtämisen tavoitteena on terästää sosiaalihuollon päihdetyön erityispalveluja. Samalla sairaanhoitopiiri keskittyy erikoissairaanhoitoon.

Siirtyvillä erityistason päihdepalveluilla tarkoitetaan tässä sopimuksessa A-klinikan ja korvaushoitoklinikka KoHo:n palveluja, jotka sulautetaan kiinteäksi osaksi kaupungin organisaatiossa perhe- ja sosiaalipalveluita ja sen organisoitua toimintaa.

Kaupunki järjestää edelleen mielenterveys- ja päihdekuntoutujien kuntouttavat asumispalvelut. Asumispalvelut sisältävät tuettua asumista, ryhmäkotiasumista, palveluasumista, tehostettua palveluasumista ja jaksohoitoa.

Mielenterveys- ja päihdepalvelut toteutetaan perusterveydenhuollon ja sosiaalihuollon kanssa yhteistyössä.

3.2. Henkilöstö

Henkilöstö (liite 2) siirtyy kaupungille työsopimuslain (55/2001) 1 luvun 10 §:n ja/tai kunnallisesta viranhaltijasta annetun lain (304/2003) 5 luvun 25 §:n mukaisesti. Työntekijät/viranhaltijat siirtyvät sairaanhoitopiiriltä ("Luovuttaja") kaupungin ("Luovutuksen saaja") palvelukseen ns. vanhoina työntekijöinä. Määräaikaiset viranhaltijat/työntekijät siirtyvät virka-/työsuhteen loppuun saakka.

Liikkeenluovutushetkellä voimassa olleesta työ-/virkasuhteesta johtuvat työnantajan oikeudet ja velvollisuudet siirtyvät kaupungille. Työ- ja virkasuhteet jatkuvat yhdenjaksoisina.

Työntekijällä/viranhaltijalla ei ole oikeutta yksipuolisesti vastustaa siirtymistä niin, että hän voisi jäädä sairaanhoitopiirin palvelukseen. Työntekijällä/viranhaltijalla on mahdollisuus irtisanoutua työsopimuslain 7 luvun 5 §:n tai kunnallisesta viranhaltijasta annetun lain 8 luvun 39 §:n mukaisesti.

Kaikki luovutettavaan toimintaan kuuluvat kaupungin palvelukseen siirtyvien työ-/virkasuhteet ilmenevät sopimuksen liitteestä 2. Sopimukseen ei sisälly mitään poikkeuksellisia ehtoja tai etuuksia, joista kaupungille ei olisi kirjallisesti ilmoitettu. Kaupungille toimitetaan erikseen tarkemmat tiedot

virkasuhteisten/työntekijöiden palkoista ja virka- /työsuhteiden alkamisajankohdista.

Mikäli sopimuksen hyväksymisen jälkeen ennen liikkeenluovutusta ilmenee tarvetta uusille vakansseille tai muutoksille vakansseissa, osapuolet sitoutuvat neuvottelemaan vakanssien perustamisesta tai niiden muutoksista, jolloin liite 2 päivitetään vastaamaan tilannetta siirtymishetkellä.

Sairaanhoitopiiri on huolehtinut työnantajan ja henkilöstön välisestä yhteistoiminnasta kunnissa annetun lain tarkoittamasta yhteistoimintamenettelystä, jossa siirtyville työntekijöille/viranhaltijoille on selvitetty luovutuksen vaikutukset heidän työ- tai virkasuhteisiinsa. Yhteistoiminnasta siirtymispäivän jälkeen vastaa kaupunki.

Sairaanhoitopiiri korvaa kaupungille laskennallisen korvauksen niistä vuosiloma- ja säästövapaapäivistä, jotka on ansaittu sairaanhoitopiirin palveluksessa, mutta tulevat pidettäväksi kaupungin palveluksessa. Sairaanhoitopiiri korvaa kaupungille myös meneillään olevalta lomanmääräytymisvuodelta siirtohetkeen kertyneen lomarahan ja se tulee maksettavaksi siirtyvälle henkilöstölle kaupungin toimesta. Lomarahan suuruutta määrättäessä käytetään hyväksi kunnallisen yleisen virka- ja työehtosopimuksen vuosilomaluvun 18 §:n määräyksiä. Palkkasivukulut lasketaan kulloinkin voimassa olevien lakien ja työehtosopimusten mukaisesti. Korvaus suoritetaan 31.3.2021 mennessä.

Sairaanhoitopiiri korvaa viranhaltijoille/työntekijöille rahana tai vapaana heille ennen siirtymäpäivää mahdollisesti kertyneet ylityöt ja erilliskustannukset.

Kaupungin käyttäessä takaisinotto-oikeuttaan (Kaupungin ja sairaanhoitopiirin siirtosopimus 1.2.2017 alkaen) kaupunki on sitoutunut ottamaan takaisin liikkeenluovutuksessa siirtyneet vakinaiset viranhaltijat/työntekijät. Sairaanhoitopiirin lisäämien vakanssien työntekijät siirtyvät myös, mikäli heidän hoitamansa tehtävät kuuluvat A-klinikan perustehtäviin eikä sairaanhoitopiirille jääviin tehtäviin. Vakansseja on perustettu lisääntyneen opiaattikorvaushoidon tarpeisiin, joten nämä ovat siirtyviä tehtäviä. Tämä arvioidaan yhteistyössä sairaanhoitopiirin kanssa.

Viranhaltijoiden/työntekijöiden palatessa kaupungin palvelukseen, heidät otetaan takaisin ns. vanhoina työntekijöinä. Virka-/työsuhteiden katsotaan jatkuneen keskeytymättä.

Sairaanhoitopiiri vastaa niistä henkilöstöön liittyvistä kustannuksista, jotka ovat syntyneet ennen luovutushetkeä.

3.3. Toimitilat

Kaupunki järjestää tarkoituksenmukaiset toimitilat. Sairaanhoidopiiriin Rovaniemen kaupungilta vuokraamien tilojen vuokrasopimukset päättyvät 1.1.2021 alkaen. Kaupunki jatkaa mielenterveys- ja päihdepalvelujen tuottamista niissä toimitiloissa, joissa toimintaa harjoitetaan siirtymishetkellä, kunnes tarkoituksenmukaiset yhdistetyn toiminnan mukaiset tilat ovat käytettävissä. Tiloista, jotka eivät ole Rovaniemen kaupungin, mutta joissa Rovaniemen kaupunki jatkaa toimintaa, laaditaan vuokrasopimukset.

3.4. Sopimukset

Sairaanhoidopiirin sopimukset (liite 1) siirtyvät kaupungille, joka on tutustunut siirtyviin sopimuksiin.

Kaupunki ja sairaanhoidopiiri sopivat erikseen, mikäli jokin liitteen mukaisista sopimuksista irtisanotaan. Jos sopimus on voimassa vielä vastuun siirtyessä, siirtyy sopimus kaupungille. Mikäli jokin sopimus on siirtokelvoton tai siirtoon tarvittavaa suostumusta ei saada, sopijaosapuolet sitoutuvat sopimaan korvaavasta järjestelystä.

4. TAVOITTEET

Tavoitteena ovat asiakaslähtöiset, helposti saavutettavat ja vaikuttavat päihdepalvelut sujuvana kokonaisuutena kaiken ikäisille. Sosiaalihuollon päihdetyön roolin vahvistaminen ja päihdekuntoutuksen saatavuuden parantaminen. Sujuva hoitoon ja kuntoutukseen pääsy päihdepalveluihin.

Taloudellisesti A-klinikan siirron osalta tavoitellaan kustannusneutraaliutta.

5. ASIAKASMAKSUT

Kaupunki päättää asiakasmaksuista ja perii maksut asiakkailta.

6. REKISTERINPITO JA ARKISTO

Rekisterinpitäjänä toimii Rovaniemen kaupungin perusturvalautakunta.

Lapin sairaanhoidopiirin päihdepalvelujen toiminnassa kertynyt arkisto päätetään kaupungille siirtyvien toimintojen osalta. Kaupunki saa käyttöönsä sairaanhoidopiirin aktiivikäytössä olevat päihdepalvelujen potilas- ja asiakasasiakirjat. Rovaniemen kaupungin päihdepalveluista vastaavalle henkilöstölle annetaan katseluyhteys Esko-potilastietojärjestelmään ja potilasasiakirjatilaukset tehdään Lapin sairaanhoidopiirin potilaskertomus-

arkistoon, jos on tarvetta tilata potilaskertomus Esko-potilastietojärjestelmästä ajalta 1.2.2017 - 31.12.2020.

Lapin sairaanhoitopiirin potilaskertomusarkistosta siirretään takaisin Rovaniemen terveyskeskuksen arkistoon päihdepalvelujen manuaaliset potilas- ja asiakasasiakirjat, joita on 6,30 hyllymetriä. Sairaanhoitopiiri toimittaa samalla kuolleiden potilaskertomukset Rovaniemen terveyskeskuksen arkistoon.

Potilasasiakirjoja käsitellään arkistonmuodostussuunnitelman, potilasasiakirja-asetuksen, tietosuojaohjeiden ja määräysten mukaisesti ja säilytysajaltaan vanhentunut aineisto hävitetään säilytysajan umpeuduttua.

7. TIETOJÄRJESTELMÄT

Rovaniemen kaupungilla on käytössä Lifecare-potilastietojärjestelmä. LifeCareen on jo olemassa Citrixin kautta käyttöoikeusvaltuuksien mukainen katseluyhteys sairaanhoitopiirissä. Kaupungille siirtyvät potilas- ja asiakastiedot, jotka on kirjattu sairaanhoitopiiriin Esko potilastietojärjestelmään, voidaan käyttöoikeusmääritysten mukaisesti nähdä KuntaEskon kautta Rovaniemen kaupungissa.

Kaupunki järjestää tarvittavat tietojärjestelmiin liittyvät koulutukset siirtyville työntekijöille ja antaa tarvittavat käyttöoikeudet tietojärjestelmiin jo ennen siirtymishetkeä.

8. KONEET, LAITTEET JA KALUSTO

Lapin sairaanhoitopiiriltä kaupungille siirtyvän henkilöstön käytössä olleet koneet, laitteet ja kalusto siirtyvät kaupungille. Liitteessä 1. on lueteltu siirtyvät sopimukset (esim. leasing -sopimukset) tarkemmin.

9. SOPIMUKSEN SEURANTA JA KEHITTÄMINEN

Osapuolten aiemmin perustaman seurantaryhmän tehtävänä on seurata kaupungin ja sairaanhoitopiirin välisen sopimuksen tavoitteiden saavuttamista ja yhteistyön toteutumista takaisinotto-oikeudella siirrettyjen päihdepalveluiden osalta.

Seurantaryhmä raportoi tavoitteiden toteutumista sairaanhoitopiirille ja kaupungille vähintään kaksi kertaa vuodessa. Raportti voi pitää sisällään toimenpide-ehdotuksia toiminnan kehittämiseksi ja tavoitteiden toteuttamiseksi.

10. VASTUUN SIIRTYMINEN

Sairaanhoitopiiri vastaa henkilöstöstä, palveluista ja sopimuksista 31.12.2020 saakka ja Kaupunki 1.1.2021 alkaen.

Sairaanhoitopiiri korvaa Kaupungille ne kustannukset, jotka ovat syntyneet ennen vastuun siirtymistä, mutta tulevat maksettaviksi vasta vastuun siirtymisen jälkeen. Tällöin Kaupunki esittää sairaanhoitopiirille laskun kustannusten korvaamisesta. Kaikki ennen luovutushetkeä syntyneet kustannukset pyritään ohjaamaan suoraan sairaanhoitopiiriin maksettavaksi.

Saatavat, joiden peruste on syntynyt ennen vastuun siirtymistä kuuluvat sairaanhoitopiirille. Kaupunki on velvollinen siirtämään sairaanhoitopiirille saatavat, joiden peruste on syntynyt ennen vastuun siirtymistä, mutta tulevat maksettaviksi vasta sen jälkeen. Kaikki ennen luovutushetkeä syntyneet saatavat pyritään ohjaamaan suoraan sairaanhoitopiirille.

11. ERIMIELISYYKSIEN RATKAISEMINEN

Sopimusta koskevat erimielisyydet pyritään ensi sijassa ratkaisemaan osapuolten keskinäisin neuvotteluin. Mikäli erimielisyyksiä ei saada ratkaistua neuvotteluissa, tätä sopimusta koskevat riidat ratkaistaan Pohjois-Suomen hallinto-oikeudessa siltä osin kun kysymys on julkisoikeudellinen.

Yksityisoikeudelliset riita-asiat ratkaistaan Lapin käräjäoikeudessa.

12. SOPIMUSLIITTEET

Liite 1: Sopimukset

Liite 2: Henkilöstö

13. ALLEKIRJOITUKSET JA SOPIMUSKAPPALEET

Tätä sopimusta on allekirjoitettu kaksi (2) samasanaista kappaletta, yksi kaupungille ja yksi sairaanhoitopiirille.

Rovaniemellä xx.xx.2020

Ulla Kirsikka Vainio

kaupunginjohtaja

Rovaniemen kaupunki

Jari Jokela

kuntayhtymän johtaja

Lapin sairaanhoitopiirin ky